

XIII Łódzka Drużyna Harcerzy
„Stalowa Trzynastka”
im. „gen. dyw. Józefa Bema – marszałka Murada Paszy”
„DRUŻYNA GRUNWALDZKA”

WYMAGANIA STOPNI HARCERSKICH

Przyrzeczenie Harcerskie:

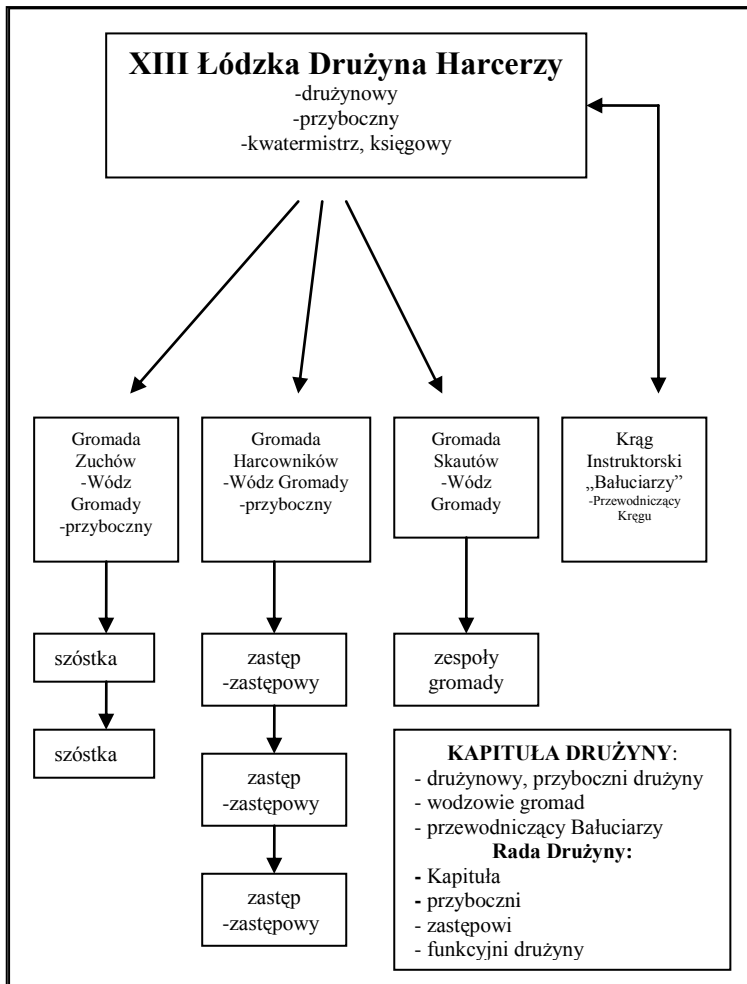
**Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce,
nieść chętną pomoc bliźnim i być posłusznym
Prawu Harcerskiemu.**

Prawo Harcerskie:

1. Harcerz służy Bogu i Polsce i sumiennie spełnia swoje obowiązki.
2. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.
3. Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim.
4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz postępuje po rycersku.
6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.
7. Harcerz jest karny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym.
8. Harcerz jest zawsze pogodny.
9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.
10. Harcerz jest czysty w myśli, w mowie i uczynkach; nie pali tytoniu i nie pije napojów alkoholowych.

Struktura drużyny

PRÓBA HARCERZA

- A. Z próby mogą być zwolnione zuchy 3 gwiazdki za zgodą Rady Drużyny.
  - B. Próba Harcerza trwa 6 miesięcy od chwili otwarcia próby rozkazem.
  - C. Po upływie 3 miesięcy Rada Drużyny dokonuje analiz próby.
  - D. Próbę zalicza Rada Drużyny na wniosek zastępy.
1. Harcerz na próbie kompletuje mundur, zakładając go dopiero po całkowitym skompletowaniu.
  2. Uczestniczy w pracach zastępy, poznaje jego szyfr, system alarmowy, sprawnie staje na zbiórkach, zna obrzędy i zwyczaje zastępy.
  3. Potrafi naśladować zwierzę z godła zastępy, zna podstawowe zwyczaje tego zwierzęcia, wykorzystuje to w grach terenowych.
  4. Potrafi się przywitać i przedstawić po harcersku oraz zameldować.
  5. Wie co to jest zastęp, drużyna – rozróżnia funkcję w drużynie, zna jej strukturę.
  6. Zna imię i nazwisko lub miano zastępowego, przybocznego i drużynowego, potrafi się z nimi skontaktować.
  7. Zna nazwę zastępy, drużyny, numer barwę, wie kto ją założył.
  8. Założył śpiewnik i notatnik harcerski.
  9. Zapoznał się z wymaganiami Prawa Harcerskiego, rozumie je i stara się zgodnie z nim żyć.
  10. Poznał i śpiewa hymn ZHP i Drużyny.
  11. Odbił 13 prób zręcznościowych.
  12. Przygotował sobie laskę skautową, umie się nią posługiwać.
  13. Wypełnił książeczkę próby.

XIII Łódzka Drużyna Harcerzy im. gen. Józefa Bema

Bohater

Józef Bem – gen. brygady, marszałek Węgier i Turcji, naczelnik dowódca powstania w Wiedniu i na Węgrzech. Żołnierz bezustannie walczący „za wolność naszą i waszą”. Odniesiony Krzyżem Legii Honorowej, Krzyżem Virtuti Militari i gwiazdą najwyższego orderu Węgler z największym daniem wziętym z Korony Św. Stefana (na miejscu diamantu umieszczono złotą kłódkę z napisem „Józef Bem”).

Bohater nasz to wzrosła wola aktualna. Walczył nie tylko o wolność, lecz również o równość, sprawiedliwość i braterstwo. Był znawcą zachowań grup ludzkich, urodzonym strategiem i psychologiem. Sam nie był przy tym wolny od wewnętrznych sprzeczności. Przyczynił się on zapewne do zmiany wiary – przejścia na mahometanizm. Murad Pasza umiera 10 grudnia 1850 ze słowami: „Polsko, Polsko, ja już Cię nigdy nie zabawię”.

Rocznica śmierci generała, od początków lat 60. XX wieku, jest zawsze godnie obchodzona. W dniu tym organizowano: przed wojną: akademie żałobne z udziałem władz Łodzi i k. biskupa Tomczaka; po wojnie: zloty drużyn mających za patrona gen. Bema, uroczyste zbiórki i przyznaczenia; Przed wojną przedstawiciele drużyny uczestniczyli w sprowadzeniu zwłok generała do kraju.

Po wojnie praca skupiała się wokół promowania zapomnianej lub celowo pomijanej historii Polski. Przybliżeniu postaci patrona służyły:

- uczestnictwo w odsłonięciu pomnika generała w Tarnowie (dopiero w 1985 r.),
- kontakty z Towarzystwem Kulturalnym im. Bema na Węgrzech,
- zbiórki wstawiennic i materiałów dotyczących życia, działalności i drużyny Bema,
- otwórkę drużyny: „Bema – fari; Bema – sztych; Bema – STARAŁOŚĆ WAŁOĆ TRZASKA NASTĘT KŁACIAK hej ab! dzi Mezir; Pape Bem”, oraz miano „Bemowszczyzna”.

Idealy

- „Myśli Przyszłości Narodu” – hasło z wiersza Adama Mickiewicza wyśpiewane na sztandarze drużyny,
- „Szukajcie Przejści” – myśl Baden Powella wypowiedziana na Jamboree.

Obchodzone uroczystości

- Rocznice:
  - powstania warszawskiego
  - dnia urodzin i śmierci patrona
  - Dnia Myśli Braterskiej
  - rozpoczęcia wojny obronnej 1939 roku
- Rocznice „Cudu nad Wisłą”.
- Rocznica powstania drużyny.
- Dzień św. Jerzego.
- 13 dzień obozu.
- Wigilia z zaproszonymi gośćmi.
- Okazjonalne uroczystości rocznicowe (odsłonięcia dwóch tablic pamiątkowych z nazwiskami 30 poległych i pomordowanych harcerzy drużyny).

Wzrosze osobowy

Pożytywny cechy charakteru ukazywane były i są w drużynie na konkretnych przykładach. Nasze wzrosze to:

- patron drużyny gen. bryg. Józef Bem,
- naczelny skaut świata Baden Powell,
- założyciel drużyny i pierwszy drużynowy, hm Roman Kierzkowski – Naczelnik Harcerzy 1945-1948.

Organizacja pracy drużyny:

- Drużyna składa się z trzech pionów: 1991 Gromady Zuchów „Leśne Szlaki”, której wodzem jest Orlik; Drużyny „harcerzów” i Gromady „scoutów” pod wodzą Żbika. Zakreśleniem okręgu wychowawczego jest krąg instruktorów.
- Zbiórka drużyny odbywa się raz w miesiącu. Ponadto odbywają się: zbiórki zastępów; zastępy zastępowych; zbiórki sportowe.
- „Karty sławy i chwaly”
- Udział „Trzynastków” w obronie stolicy, walkach w powstaniu warszawskim, działalność konspiracyjna na terenie Łodzi.
  - Udział w zlotach narodowych (1935 – Zlot Jubileuszowy w Spale, Zlot Harcerstwa w Krakowie 1981 r.).
  - Udział w zlotach zagranicznych (na Węgrzech – 1933 i Holandii – 1937).
  - Udział w konspiracyj w latach 1945-56 „Trzynastków” żołnierzy Ak i Szarych Szeregów.

Stalowa Trzynastka

- Kierownik kręgu Starszoharcerskiego przy XIII LDH, phm. Józef Pawliczak, pierwszy komendant konspiracyjnego harcerstwa w Łodzi,
  - harcerza, obrońcy Warszawy w wrześniu 1939 roku,
  - Andrzej Małkowiak.
- Dziedziny aktywności:**
- Intensywnie uczestniczymy w życiu organizacyjnym, akcjach hulca; choregwii i OK.
  - Do naszych osiągnięć zaliczamy zdobycie tytułu Drużyny Sztandarowej Choregwii (w 1985 r.) oraz Drużyny Gromadzkiej ZHP (1988, 1990).
  - Zdobywamy stopnie, sprawności i uprawienia parafistwowe.
  - Uprawiamy krajoznawstwo krajowe i zagraniczne.
  - Prowadzimy działalność gospodarczą. Naprawiamy sprzęt, mamy warsztat ślusarski.
  - Prowadzimy szkolenie strzeleckie, zdobywamy odznaki sprawności obronnej.
  - Z „Trzynastków” wywodzą się aktywne osoby:

Hymn drużyny

Obrany w 1928 roku jest nieodłącznym elementem obrazu Koaska „Czuwaj-straż nad Wisłą”, ukazującym służbę skautów przed „Cudem nad Wisłą”.

- O Święty Króju nasz, nie dajmy Cię na łup, nad Wisłą czujcie straż. Zwyćleństwo albo grób, albo grób. Zwycięzcy polskie trzy siostry, matek, żoni i wdów.
- Choć tak potężny śpiew, nad Wisłą czujcie straż, o Boże Króju nasz. Dzień wolny dalek nam, dalek nam, w obronie naszych miast, nad Wisłą czujcie straż.

Elementy obrzędowości

Raz w roku zbiera się Rada Obrzędowa, która nadaje miana najbardziej zasłużonym harcerzom. Miana te, należące do charakterze puszczarskim, nadawane są zastępowym i funkcyjnym drużyny.

Ważną rolę w życiu drużyny spełnia buława drużynowa służąca do obrzędowego nadania stopnia, mianowania na kolejną funkcję.

Stale witalny się tawą ręką i korzystamy z harcerskiej laski.

h.n. Stalowy

Sprawność „TRZYNASTAK”

- Jest harcerzem drużyny i zdobył stopień młodzika.
- Zna i wykonuje obrzędy i zwyczaje gromady i zastępu.
- Śpiewa piosenki drużyny, wymyślił jeden zwyczaj w swoim zastępie.
- Przeczytał Księgę Obrzędową.
- Przeprowadził zwiad historyczny lub grę z historii drużyny.
- Brał udział w przygotowaniu zbiórki rocznicowej.
- Konserwuje urządzenia w harcówce, dba o jej czystość.
- Dbą o sprzęt drużyny.

Sprawność „STALOWY TRZYNASTAK”

- Zdobył sprawność TRZYNASTAKA.
- Przeprowadził zbiórkę drużyny na temat historii XIII LDH.
- Reprezentował drużynę w poczcie sztandarowym.
- Zapoznał się z dokumentacją drużyny.
- Koresponduje z drużynami trzynastymi lub Bema.
- Konserwował kroniki drużyny.
- Utrwalił zdarzenia na fotografii, prowadzi album fotograficzny.

Sprawność „NIEPODLEGŁA POLSKA 11”

- Odwiedził w Łodzi 3 miejsca związane z odzyskaniem niepodległości.
- Zna w Łodzi przynajmniej 2 ulice które sławią bohaterów z czasów walk o niepodległość.
- Wykonał do harcówki opisy miejsc niepodległościowych.
- Brał udział w grze i quizie niepodległość.

Sprawność „NIEPODLEGŁA POLSKA XI”

- Zdobył sprawność „Niepodległa Polska 11”.
- Zwiedził dalsze 3 miejsca niepodległościowe w Łodzi.
- Zaciągnął wartość honorową w miejscach upamiętnionych.
- Brał udział w grze i quizie niepodległość.

Sprawność „NIEPODLEGŁA POLSKA 1918”

- Zdobył sprawność „Niepodległa Polska XI”.
- Zwiedził Stary Cmentarz w Łodzi.
- Wykonał mapkę historycznych miejsc w Łodzi.
- Przygotował i obsługiwał grę i quiz niepodległości.

PRÓBY SPRAWNOŚCIOWE

- próba: Zgasi palcami 13 świec
- próba: Wytrzyma 13 sekund pod wodą
- próba: Zaśpiewa 13 piosenek harcerskich
- próba: Przepiśnie deskę w 13 sekund
- próba: Wymieni 13 miejscowości związanych z gen. Bemem
- próba: Zje w 13 sekund jabłko
- próba: Wypije w 13 sekund 1/2 l napoju
- próba: Powtórzy 13 wyrazowe hasło
- próba: Przebiegnie w 13 sekund 80 metrów
- próba: Policzy od 0 do 40 w ciągu 13 sekund
- próba: Złapie swobodnie puszczone laskę z odległości 13 stopek
- próba: Zainstaluje w harcówce drużyny zdobycz
- próba: Wymieni po nazwiskach lub mianach 13 osób z drużyny

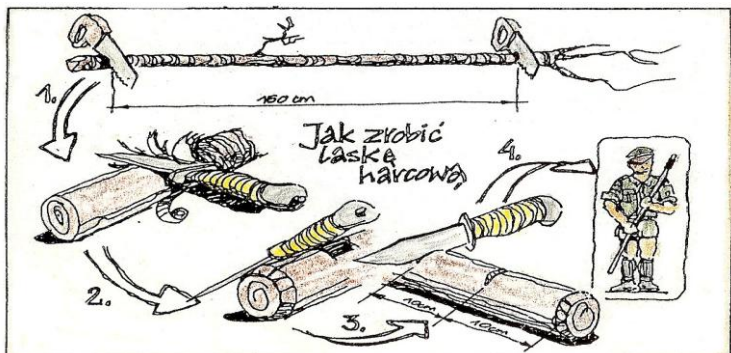
WARUNKI OTWARCIA PRÓBY NA STOPIEŃ

Harcerz pragnący otworzyć próbę na stopień, zapoznaje się z wymogami próby i zgłasza Drużynowemu chęć przystąpienia.

Próba realizowana jest w dwóch etapach:

- teoretyczny
- praktyczny – podczas biegu harcerskiego i zadania praktyczne w ciągu roku.

Stopnie zdobywa się kolejno

59. HISTORIA HARCEKSTWA * *

- Zbiórka materiałów historycznych, opracował klucz do wyszukiwania danych i materiałów.
- Wnie proponował do komisji i sporządził tabelę ze spotkaniem z biblioteką i biblioteką ogólną historycznych.
- Dotyczył Arabium lub bibliotekę harcerską.
- Prowadził archiwum Drużyny, zbierał materiały historyczne.
- Sporządził drzewo genealogiczne Drużyny.
- Rozwijał i zbierał do problematyki historii ZHP.

OBTASNIEMIA

Przykładowe zadania:

- NARODZINY:** Ustal datę powstania Drużyny, spójnij z kalendarzem lub z kartkami z datami. Zbierz dokumenty i wnie o powstanie Drużyny.
- NARZE OBOZY:** Korespondencje, oficjalne opisy, mapy, zdjęcia, mapy terenów, mapy terenów Drużyny.
- ZNYCZAJE I OBRZĘDY:** Odkryj datę powstania i datę: Ustal jakie były dni i kraje Drużyny, jak widać owo zyskały symbol, piosenki.
- NASZA DROGA:** Ustal datę najwcześniejszych spotkań.
- W KRESU:** Zorganizuj spotkanie byłych członków Drużyny.

PRZED GENEALOGICZNE ZASADNIENIEM DRUŻYNY „PUSCZA”

Wiele rodzin posiadało graficzny przedstawienie drzewa genealogicznego. Są one to też swoje rodzaje, woda i rodzina. Takie są kalendarze i inne. Czy, próbujecie znaleźć w nich takie drzewo, które w Drużynie jest nie to maie symboli, a za przykład może służyć to, który drzewo.

SZARA LILIJKA *

Przez 34 godziny oderwał się od zwykłych spraw codziennych np. nie kontaktował się i nie rozmawiał z kimkolwiek. W tym czasie przemyślał Prawo Harcerskie. Swój dotychczasowy do niego stosunek, ocenil samego siebie, przemyślał swoje wolę wypełniania całym życiem Przyrzeczenia Harcerskiego „całym życiem” znaczący: w każdej chwili, w każdym miejscu, każdym swoim czynem, a nie tylko przez całe życie).

Sprawność przysmaże sobie harcerz sam, zgodnie ze swoim poczuciem uszczerbku, jeżeli potwierdzi wobec samego siebie chęć życia w myśli Przyrzeczenia Harcerskiego. Obrzędowe nadanie sprawności może być połączone z odwołaniem Przyrzeczenia Harcerskiego.

Sprawność ważna jest tylko przez jeden rok. Po upływie roku wymagana jest powtórna próba lub wystąpienie do próby.

Przed przystąpieniem do próby wskazana jest rozmowa harcerza z doświadczonym instruktorem na temat Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego.

Sprawność może być formą realizacji zadania na próbę harcerza starszego „potrafił powiedzieć: „Dziesięć – oboje – oboje – harcerzem” oraz „zna i rozumie Przyrzeczenie i Prawo Harcerskie”.

MEZNY **

Przez 7 dni od przystąpienia do próby, po otrzymaniu listu otwierającego próbę, w tajemnicy przed innymi podejmuje walkę z wadą, słabością, kompleksami, który w szczególny sposób komplikuje mu współżycie z innymi ludźmi (skłótny, zazdrotność, niecierpliwość, nieśmiałość itp.).

Sprawność otrzymuje drużyna po wykluczeniu rezerwy z przebiegu próby. Jej ocenę i walosku harcerza o przysmażenie sprawności

Sprawność może być formą realizacji wymagania na stopień harcerza starszego, brzmienie: „harcerza otręo czehaże hant dacha i władzy system wartości”.

CHWAŁ ***

Kryptonim „Chwał” oznacza:

C – enota (postępowanie zgodne z zasadami moralnymi)

H – hart

W – wola

A – aktywność

T – tętno

Zdobycie tego sprawności harcerz zastawia się, która z wymienionych cech jest jego najlżebszą stroną i ustala zadania (na każdej literze po jednym) pomocne w walce z tą słabością. Powinny to być zadania nadprogramowe, realizowane specjalnie dla zdobycia tej sprawności.

Po obmyśleniu zadań harcerz powiadamia swego przyjaciela – druha, że podejmuje próbę Chwały i zapozna go ze swoim planem.

Bardzo ważną, by harcerz nie był w okresie zdobywania sprawności sam Rada i opiekę przyjaciela ma mu pomóc w wypełnianiu zobowiązań.

Czas realizacji zadań zależy od harcerza. Gdy osiągnie sukces występuje do drużyny o przysmażenie sprawności – wykonanie zadań potwierdza przyjaciela.

1. Wierność Ojczyźnie.
2. Gotowość niesienia pomocy innym
3. Posłuszeństwo Prawu Harcerskiemu.

STOPNIE HARCERZY

MŁODZIK – harcerz

Zdobycie tego stopnie warunkuje dopuszczenie do złożenia Przyrzeczenia Harcerskiego.

Oznaczenie: Krzyż harcerski i (lub) jeden pasek na naramienniku.

WYWIADOWCA – harcerz

posiadający wiele umiejętności harcowniczych, radzący sobie na obozie.

Oznaczenie: Srebrna lilijka nabita na Krzyż harcerski i (lub) dwa paski na naramienniku.

ĆWIK – „Stary szczwany harcerz” – posiadający pełne wyszkolenie harcownicze.

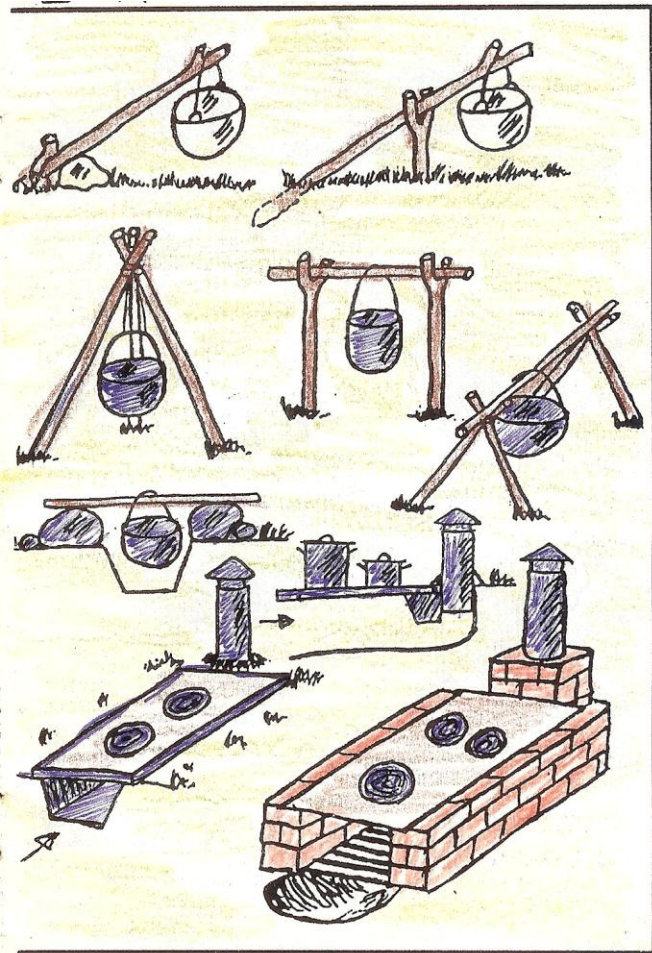
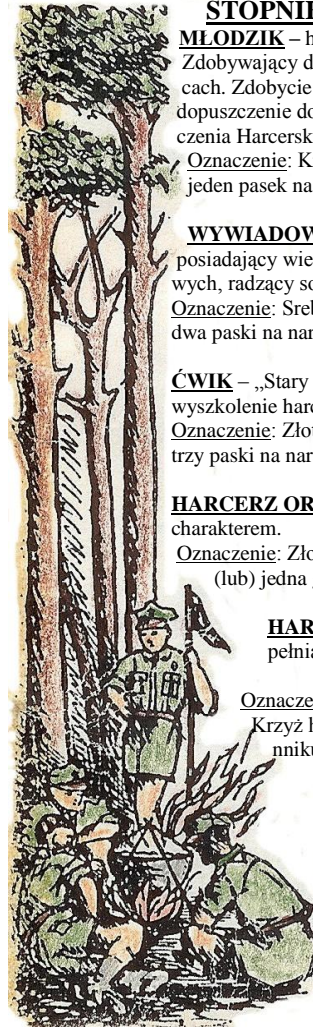
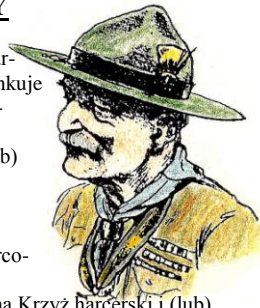
Oznaczenie: Złota lilijka nabita na Krzyż harcerski i (lub) trzy paski na naramienniku.

HARCERZ ORLI – harcerz pracujący nad swoim charakterem.

Oznaczenie: Złota lilijka i koło nabite na Krzyż harcerski i (lub) jedna gwiazdka na naramienniku.

HARCERZ RZECZYPOSPOLITEJ – harcerz pełniący służbę społeczną.

Oznaczenie: Złota lilijka i koło i wieniec nabite na Krzyż harcerski i (lub) dwie gwiazdki na naramienniku.

10. Samarytanka

Umie zabezpieczyć się przed odparzeniem, odmrożeniem, przeziębieniem. Zna rodzaje ran i wie jak je opatrzyć. Zaradzi w przypadku krwotoku z nosa i stłuczenia. Zna skład apteczki polowej oraz zna zastosowanie leków z apteczki. Umie wykorzystać chustę.

11. Sygnalizacja i szyfry

Pełnił funkcję łącznika. Powtórzył dokładnie rozkaz składający się z 10 - 20 wyrazów po przejściu wyznaczonego odcinka. Zna znaki dawane ręką i gwizdkiem. Zna 5 szyfrów. Zaadresuje i wyśle list do wyznaczonego odbiorcy.

12. Zabawy

Zna 5 płasów i przeprowadzi przy ich pomocy zabawę w zastępie.

13. Piosenki

Zna 5 piosenek obrzędowych i 5 harcerskich, kompletuje śpiewnik drużyny

14. Biwaki i obozy

Uczestniczył w biwaku, zaliczył HAL lub NAZ

15. Sprawności

Zdobyl 3 sprawności.

MŁODZIK

1. Przyrzeczenie

Zna na pamięć Prawo i Przyrzeczenie Harcerskie. Wytłumaczy kolegom obowiązki jakie wynikają z faktu przynależności do harcerstwa.

2. Historia Drużyny

Wie kiedy i jak powstała drużyna. Zna historię pierwszych lat działalności drużyny. Wie kiedy i w jakich okolicznościach drużyna wybrała sobie za patrona gen. Józefa Bema. Wie kiedy drużyna otrzymała sztandar i kto go ufundował. Wykonał zadanie praktyczne.

3. Historia ZHP

Zna okoliczności założenia skautingu. Poznał założenia tego ruchu. Opowie o Naczelnym Skaucie Świata Baden – Powellu. Poznał pierwsze lata działalności harcerstwa w Polsce. Poznał postać Andrzeja Makowskiego.

4. Symbolika

Zna i rozumie Hymn ZHP i Drużyny oraz ich genezę. Zna symbolikę Krzyża Harcerskiego, lilijki, munduru, laski, Tajnego Znak Harcerzy. Zna obrzędy i zwyczaje drużyny (okrzyki). Zdobył lub znalazł przedmiot wzbogacający skarbczyk zastępu.

5. Struktura

Poznał strukturę ZHP do szczebla szczepla. Zna strukturę drużyny. Zna siatkę alarmową swojego zastępu.

6. Musztra

Zna musztrę pojedynczego harcerza. Potrafi sprawnie wykonać komendy w miejscu i w marszu. Potrafi prawidłowo oddawać honory do rogatywki i laski, składać meldunki. Zna obowiązki wartownika. Przestrzega regulaminu mundurowego.

7. Terenoznawstwo

Zna 10 sposobów wyznaczania północy. Zna znaki patrolowe. Przygotuje 30 min. Bieg ze znakami. Narysował szczegółowy plan harcówki i swojej okolicy. Potrafi ocenić wysokość budynku, drzewa, długość drogi. Zorientuje mapę z busołą i bez niej. Dokona pomiaru krokami, posługując się własnymi wymiarami.

8. Pionierka

Rozplanuje w terenie 3 dniowy biwak. Potrafi rozbić 3 osobowy namiot. Zna 3 rodzaje kuchni polowych, zbuduje je i ugotuje posiłek. Potrafi ułożyć ognisko 3 sposobami. Zna 5 węzłów w tym ratowniczy. Zapakuje paczkę. Posiada przy sobie przyborek z niezbędnymi rzeczami. Potrafi konserwować narzędzia pionierskie i posługuje się nimi. Zna zastosowanie laski harcerskiej.

9. Przyrodoznawstwo

Zna wygląd i zastosowanie 5 pospolitych ziół. Umie rozpoznać po liściu 5 gatunków drzew. Zna tropy 5 zwierząt. Zna sylwetki 10 gatunków ptaków, wie które z nich zimują w Polsce oraz czym się żywią.

- 19 -

- 6 -

WYWIADOWCA

Zdobył stopień młodzika

1. Przyrzeczenie

Żyje zgodnie z prawem harcerskim, podjął się pracy na rzecz środowiska. Umie odwołać się do prawa, ocenić postępowanie swoje i kolegów, daje sobie radę w każdej sytuacji. Symbolika Krzyża i lilijki wskazują Ci drogę w życiu.

2. Historia drużyny

Zna historię Sztandaru drużyny, działalność KSth „Bałuciarzy”. Poznał historię drużyny do 1939 roku. Stara się naśladować wybrane cechy bohatera drużyny. Poznał losy patrona drużyny, potrafi opowiedzieć o ciekawych wydarzeniach z Jego życia. Wykonał zadanie praktyczne.

3. Historia ZHP

Zna historię ZHP do 1939 roku. Zna jakie zasługi dla harcerstwa mają: Małkowski, Baden – Powell, Drahonowska, Strumiłło, Kozielewski, Kamiński, Marciniak, Dąbrowski, Grzesiak, Broniewski, Marszałek, Zawadzki, Bytnar. Przedstawi działalność harcerstwa w czasie okupacji, strukturę i nazewnictwo. Przeczytał „Pod totemem słońca”, „Wieża spadochronowa”. Zorganizował dla zastępu zajęcia z historii ZHP.

4. Symbolika

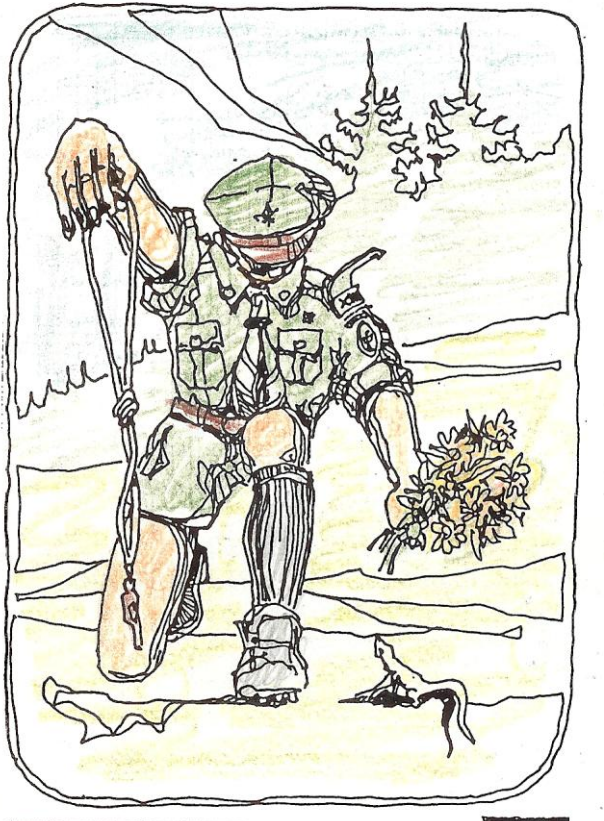
Zna symbole i hasła harcerskie na przestrzeni historii. Poznał tajne znaki Szarych Szeregów. Zapoznał się z symboliką i obrzędowością drużyny. Dokonał wpisu do Kroniki drużyny.

5. Musztra

Zna regulaminy Związku. Prowadził musztrę drużyny, apel, zna zasady postępowania ze sztandarem. Zna zasady poruszania się kolumny po drogach. Dbą o czystość swojego munduru.

6. Struktura

Zna strukturę drużyny i związku. Zna nazwiska funkcyjnych. Zna obowiązki zastępowego, godła zastępów w drużynie.

- 8 -

- 17 -

Harcierz Rzeczypospolitej

Harcerza Rzeczypospolitej cechuje rozważa, tolerancja, konsekwencja i niezawodność.

Harcerz Rzeczypospolitej prowadzi życie w harcerskim stylu. Posiada własny system wartości oparty na Prawie Harcerskim. Potrafi godzić różne role społeczne, w rodzinie, pracy, działalności społecznej. Odważnie podejmuje trudne problemy.

Warunki otwarcia próby

1. Wie kim jest, co jest dla niego ważne i dlaczego?
2. Jest Harcerzem Orlim.

Poznaje

1. Doskonali się w wybranej dziedzinie wiedzy lub aktywności ludzkiej – np. zdobył zawód, uprawnienia państwowe, rozpoczął studia, założył firmę. Posługuje się językiem obcym. Zapoznał się z wybranym osiągnięciem w dziedzinie wiedzy, myśli lub ideałów (wybór wg wskazówek opiekuna próby).
2. Poszukuje w życiu ludzi, miejsc i wydarzeń, dzięki którym poznaje nowe wartości.

Rozumie

1. Rozumie swoje prawa i obowiązki obywatelskie wynikające z Konstytucji RP.
2. Zna Statut ZHP, rozumie procedury demokratycznego podejmowania decyzji w ZHP.
3. Stara się rozumieć ludzi posługujących się innymi systemami wartości. Jest tolerancyjny. Spróbował poznać bliżej i rozumieć kogoś, kogo nie rozumie i nie akceptował, spróbował przekazać mu swoje poglądy.
4. Przeczytał odpowiednie książki lub uczestniczył w kursie przygotowującym do planowania rodziny i świadomego podjęcia obowiązków wynikających z jej założenia.

Działa

1. Prowadzi zdrowy i racjonalny tryb życia. Ma osiągnięcia w zakresie ochrony środowiska.
2. W okresie próby poddał ocenie pełnione przez siebie role społeczne – czy spełnia je należycie.
3. Jest aktywny społecznie. Podjął zadanie potrzebne w środowisku swojego działania.
4. Osiągnął sukces, który zawdzięcza sobie samemu i swojej skuteczności. Ten rezultat osiągnął przemyślanym i konsekwentnym działaniem.
5. Potrafi zarobić na własne wydatki, umie bilansować własne dochody i wydatki, sporządził budżet i żyje według niego.
6. Swoją wiedzę i umiejętności wykorzystuje do własnego rozwoju oraz dla dobra innych ludzi i kraju.

7. Terenoznawstwo

Zapamięta przebytą drogę ok. 2 km, powróci nią i narysuje z pamięci szkic drogi marszu. Zaplanuje i przeprowadzi 2 dniową wycieczkę zastępu lub drużyny. Zorientuje mapę, wyznaczy azymuty i wzniosłości punktów. Określi rodzaj terenu na mapie. Wyznaczy wysokość drzewa, szerokość rzeki. Przygotuje grę terenową z wykorzystaniem znaków patrolowych, szkicu i azymutów. Zna zasady zachowania się na szlaku turystycznym, przepisów porządkowych w schroniskach PTTK, PTSM. Wie jak zachować się w razie zabłądzenia. Wymierzy drogę w/g mapy.

8. Pionierka

Wykonał urządzenie obozowe. Umie pokierować rozbiciem 10 osobowego namiotu. Umie wiązać 8 węzłów. Potrafi przejść krokiem skautowym 2 km w 13 min. Zbuduje szałas, zamaskuje ślady po obozowaniu.

9. Przyrodoznawstwo

Potrafi przewidzieć pogodę. Zna wygląd i zastosowanie 13 roślin leczniczych, umie rozpoznać 10 pospolitych drzew. Zna wygląd i tropy 5 zwierząt, wykonał do harcówki 2 odlewy gipsowe. Rozpoznaje rośliny jadalne i lecznicze oraz trujące. Spędził dzień w lesie podpatrując jego życie. Zorganizował patrol przyrodniczy lub p – poż.

10. Samarytanka

Opatrzył ranę. Unieruchomił kończynę, zmierzył tętno. Zarządził w przypadku oparzenia, odmrożenia, ukąszenia, ataku padaczki. Skompletuje apteczkę drużyny i potrafi z niej korzystać. Umie opatrzyć głowę, tułów, zastosować sztuczne oddychanie. Zna sposoby transportu rannych.

11. Sygnalizacja i szyfry

Ułożył prosty szyfr, zorganizował stację nadawczą – odbiorczą. Odczyta depeszę 20 literową nadaną gwizdkiem, ręką, światłem. Zna 10 szyfrów. Umie posługiwać się telefonem polowym. Zna musztrę sygnalizacyjną.

12. Zabawa i śpiew

Zna 15 piosów. Zna 20 piosenek harcerskich w tym kilka obrzędowych.

13. Biwaki, obozy, sprawności

Zaliczył 2 biwaki HAL lub HAZ. Zdobył 4 nowe sprawności.

Zadania zespołowe

Pełni w zastępie lub drużynie jedną z powierzonych funkcji. Wykonuje prace wspólnie z zastępem.

10. Samarytanka

Zastosuje ważniejsze leki, zarządzi w przypadku udaru, porażenia prądem.

11. Sygnalizacja i szyfry

Umie obsługiwać łącznicę, radiostację, CB- radio, telefon komórkowy.

12. Piosenki, zabawy

Poprowadzi w drużynie 20 piosów, śpiewa i uczy innych 30 piosenek.

13. Biwaki i obozy

Przeprowadził 3 biwaki, uczestniczył w HAL lub HAZ

14. Sprawności, zadania zespołowe

Zdobył kolejne 3 sprawności z grupy mistrzowskiej. Pełnił w drużynie funkcję powierzoną przez Radę Drużyny.

ĆWIK

Zdobyl stopien wywiadowcy

1. Przyrzeczenie

Wytlumaczy mlodszeemu treść Przyrzeczenia. Wyszukał dla zastępu lub drużyny teren służby społecznej. W rozmowie z drużynowym wskazuje swoje sukcesy i niepowodzenia w pracy nad sobą.

2. Historia drużyny

Przeprowadził wywiad z byłym członkiem drużyny, zna historię drużyny w czasie II wojny światowej. Przybliżył postać bohatera drużyny. Przeprowadził w drużynie akcję „Bohater”.

3. Historia ZHP

Sporządził w dowolnej formie notatki historyczne. Potrafi scharakteryzować organizację: Sokół, Zarzewie, Eleusis. Orientuje się w odłamach harcerstwa w latach 20 i 30-tych oraz 80-tych. Przeczytał „Całym Życiem” Orszy. Przeprowadził wywiad z seniorem harcerskim.

4. Symbolika

Zna historię starań o zachowanie symboli harcerskich. Dokonał wpisu do kroniki Drużyny – wpisał uwagi o pracy drużyny.

5. Struktura ZHP

Zapoznał się ze Statutem ZHP, wykonał pomoc do nauki struktury.

6. Musztra

Pokieruje defiladą. Pełni funkcję dowódcy warty.

7. Terenoznawstwo

Przygotował i przeprowadził biwak zastępu lub drużyny. Zorganizował bieg na orientację, wycieczkę górską. Przewędrował 100 km.

8. Pionierka

Instruuje młodszych o poprawnym wykorzystaniu narzędzi pionierskich. Naprawia i konserwuje sprzęt. Zna zasady estetyki obozowej. Ugotuje obiad dla obozu.

9. Przyrodoznawstwo

Dbą o czystość terenu na którym obozuje, nie zostawia śladów. Umie zastosować zioła przy leczeniu.

- 10 -

HARCERZ ORLI

Idea stopnia

Stopień przewidziany jest dla młodzieży poszukującej swej drogi życiowej. Harcerz Orli kieruje się w życiu Prawem Harcerskim. Odkrywa świat swoich zainteresowań, realizuje swoje pasje życiowe, dąży w nich do doskonałości. Cechuje go hart ducha i silna wola. Umie samodzielnie myśleć pogłębia swoją wiedzę. Dostrzega problemy i potrzeby społeczne. Pełni służbę, nie opuści nikogo w potrzebie.

Wymagania stopnia

A. Warunki dopuszczenia do próby

1. Ukończył 16 lat, pracuje co najmniej rok w drużynie od czasu zdobycia stopnia ćwika.
2. Spędził 75 dni pod namiotami na obozach.
3. Posiada własny system wartości, otwarcie i konsekwentnie go broni.
4. Czuje się odpowiedzialny za siebie, stara się świadomie kształtować swoje życie, wie kim chciałby zostać, jakich chciałby mieć przyjaciół, żonę, na jakich ludzi chciałby wychować swoje dzieci.
5. Aktywnie uczestniczy w życiu swojego środowiska.
6. Nauczył się planować i zgodnie z nim realizować swoje cele. Zna i stosuje zasady racjonalnego uczenia się i trafnego formułowania swoich myśli.
7. Uczestniczy w życiu kulturalnym, czyta książki.
8. Dbą o zdrowie i sprawność fizyczną.
9. Zapoznał się z wymogami stopnia, zgłosił chęć przystąpienia do próby, opracował jej plan w oparciu o wytyczne próby.

B. Wytyczne do próby

I. Praca nad sobą

1. Pracując nad swoim charakterem wyrabiając hart ducha i silną wolę – dokonuje próby samego siebie np. eliminując niepożądane cechy charakteru, podejmując się pozornie niewykonalnego zadania, zdobywając sprawność „trzech piór” lub „mężny”, „chwat”, „szara lilijka”.
2. Zapoznał się z życiem i działalnością człowieka, który stanowi dla niego wzór i autorytet moralny – przedstawił jego sylwetkę w zastępie lub drużynie.

- 12 -

"ZNAK ZAWISZY"

Regulamin "Znak Zawiszy" został ustanowiony przez Radę Naczelną ZHP uchwałą nr 35 z dnia 6 czerwca 1987 roku.

I. Zasady zdobywania:

- "Znak Zawiszy" mogą zdobywać harcerze, harcerze starsi i wędrownicy - członkowie "Drużyn Grunwaldzkich" oraz drużynowi tych drużyn.
- "Znak Zawiszy" zdobywa się indywidualnie.

II. "Znak Zawiszy" otrzymuje harcerz i instruktor, który:

- świadom swoich słabości, systematycznie doskonali swój charakter,
- jest sumienny i odpowiedzialny,
- swoją wiedzę i umiejętności wykorzystuje w życiu, stara się służyć nimi innym ludziom,
- jest dzielny i prawy,
- dąży do zgodności własnych słów z osobistym postępowaniem.

III. Wymagania "Znaku Zawiszy" każdy harcerz i instruktor sam konkretyzuje i konsultuje z drużynowym lub bezpośrednim przełożonym.

IV. "Znak Zawiszy" przyznają rady drużyn przez okres 2 lat od zdobycia "Odznaki Grunwaldzkiej".

V. Jeżeli harcerz lub instruktor posiadający "Znak Zawiszy" przyniesie ujmę ZHP, wtedy decyzją rady drużyny może być go pozbawiony.

C. Mistrzostwo harcerskie

1. Wyszczepił się w jednej z wybranych technik harcerskich – łączność, terenoznawstwo, pionierka, samarytanka lub innej dziedzinie wiedzy harcerskiej – wychowanie kulturalne, artystyczne, przyroda, zdobnictwo obozowe, itp. Wykorzysta swoje mistrzostwo, przeprowadzi kurs, opracuje materiały pomocnicze, zorganizuje obóz, warsztat, imprezę artystyczną, terenową.

2. Pogłębia swoją wiedzę i doskonali umiejętności w zakresie wymaganego w drużynie wykształcenia np. turystyce górskiej, żeglarstwie, krótkofalarstwie, itp.. ewentualnie zdobył w tych dziedzinach odznaki lub uprawnienia państwowe. – np. przewodnika turystyki, stopień żeglarski, licencję krótkofalarza, prawo jazdy, uprawnienia ratownika, sędziego dyscypliny sportowej, strażnika ochrony przyrody itp. albo

zdołał nowe umiejętności praktyczne lub techniczne np. nauczył się pisać na maszynie, oprawiać książki, kroić i szyć odzież, robić na drutach, grać na instrumencie, naprawiać telewizory i radia, prac hydraulicznych, rolniczych, itp. albo rozwija swoją działalność twórczą – pisze wiersze, maluje, rzeźbi, komponuje, itp.

D. Wędrowka

1. Harcerz Orli odbył próbę szlaku o charakterze wyczynu harcersko – turystycznego w czasie której wędrował wymaganymi w drużynie sposobami np. pieszo, kajakiem, żaglówką, rowerem, konno, na nartach, lub uczestniczył w obozie wędrownym, itp.
2. Przygotował obóz letni stały lub obóz zimowy – np. wybrał teren, załatwił formalności, przygotował program, itp.

- 13 -